

SZASZANOV

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétévi és
éves kiadások kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 8.

A szerkesztőség kérésre előadásokra
vagy megőrzésre nem vállalhat.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

ELŐFIZETÉSI ÁR

A kiadóhivatalban átvéve.

Éves előfizetés 10 h.

Negyedéves előfizetés 6 h.

Helyben hához hordva:

Éves előfizetés 20 h.

Negyedéves előfizetés 12 h.

Vidékre postán szállítva:

Éves előfizetés 24 h.

Negyedéves előfizetés 14 h.

Egyes szám ára 8 fillér.

XI. évfolyam 255. szám.

Nagyvárad.

Kedd 1915 november 9.

Hódoló felirat a királyhoz a címer és zászlókérdés rendezéséért.

A miniszterelnököt üdvözlük.

A mai, új korszakot alkotó történelmi időben, midőn a nemzet összessége vagy a csatatereken vivja e világ minden tája felől ránk törő ellenségekkel ádáz tusáját, vagy itthon teljesíti kötelességét s lelkesül a vitéz csapataink és szövetségeseink fényes diadalairól érkező hírekre, — felemelő, érzést keltett az egész országban király ő Felsege azon fejedelmi ténye, melylyel a közös intézmények használatára szolgáló címet és lobogót a nemzet régi óhajához képest állapítja meg.

Az általános öröm a hódolat érzetét váltja ki a nemzet minden hű polgárából ezen fejedelmi elhatározás felett s lelkesedéssel adózik felkent királyunk iránt.

De egyben elismeréssel adózik a korona legelső tanácsadói: a magyar kormány s különösen annak elnöke iránt, aki a súlyos időkben is módot és alkalmat keresett és talált a nemzet vágyainak és igazainak elismerése és teljesítésére.

Nagyvárad város állandó választmányára legutóbb tartott ülésében foglalkozott ő Felsegének ez alkalomból kibocsátott legfelsőbb kizártaival s elhatározta, hogy a törvényhatóság elé javaslatot terjeszt, hogy Nagyvárad város törvényhatósága hódoló feliratot küldjön király ő Felsegéhez, gróf Tisza

István miniszterelnököt pedig feliratban üdvözlje.

A tanács javaslatát a csütörtöki közgyűléshez, a következő előterjesztésben teszi meg:

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

A hivatalos lap f. évi október hó 12-iki száma közli ő császári és apostoli királyi Felsegének ama legfelső kizártaival, melylyel a monarchia közös intézményeinek használatára közjogi viszonyainknak megfelelő címet állapít meg, s a f. évi október hó 11-én kelt Hadi és Hájóparancsát, melylyel a hadsereg zászlójának és a haditengerészet lobogójának közjogi kapcsolatunknak megfelelő jelképet adott.

Hosszu, évtizedes vágy lett ezzel kielégítve, meg-meg ujuló nemzeti óhaj egyszerre teljesítve. Érthető tehát az általános öröm és lelkesedés, amellyel a nemzet ő Felsegének ezt a legkegyelmesebb elhatározását fogadta.

Ez öröm visszhangjaként tanácsunk elhatározta, hogy a tekintetes Törvényhatósági bizottsághoz előterjesztést tesz s ebben ő Felsege e nevezetes elhatározásáért hódoló felirat intézését javaslatba hozza.

Tanácsunk ez elhatározásával egyetelműleg dr. Löblé László th. bizottsági tag is indítványozza, hogy a tekintetes Törvényhatósági Bizottságok a címer és zászlókérdés rendezése alkalmából ő Felsege előtt hódolatának a m. kir. kormány iránt pedig köszönetének adjon kifejezést.

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

A magyar nemzet átérve a mai idők nagy jelentőségét, sorsára való befolyását, lelkes elszántsággal, de amellyel kipróbált királyhűséggel vetette magát a küzdelembe. Hűségének nem szabott árt, alattvalói rendíthetetlen ragaszkodással rántott kardot a király trónjának védelmére, s férfias kitartással állja a világháború pusztító fergetegét. Annál inkább lelkesítőleg hat a nemzetre, hogy fenkölt király ismerte magyar népnek szive vágyát, önként elégti ki történelmi jogain alapuló nemzeti aspirációit. Megadta ezzel királyunk a monarchia másik államával való kapcsolatunk megfelelő jel-

képét, elnyomta vele az összmonarchia felbukkanó kísértetét, feltűzte ezzel méltó helyére az önálló magyar állam díszes jelvényét s teljesítette vele minden magyar honpolgár legbensőbb szive vágyát.

Ugy véljük, hogy míg egyrészt a történelmi eseménynek nyomát kell ejtenünk a város annalesében is, addig másfelől jelét is kell adnunk annak a belső örömmel, hódolattal és őszinte hálának, amely városunk egész társadalmát e fejedelmi tény folytán áthatja.

Lelkes hódolatra indít mindnyájunkat agg uralkodónk iránt állami önállóságunknak a királyi elismerése és oltalomba vétele, de másrészt őszinte köszönet is illeti a m. kir. kormányt, hogy e világrázkódtató események idején magyar államunk önállóságát nemcsak hogy elmosódni nem engedte, de az események irányításában fontos szerepet töltve be a magyar állami önállóság kidomborítására mindig módot keres, a magyar nemzet világtörténelmi hivatását az eseményekre való nagy befolyását beigazolja s ezzel s az európai népek között a magyarság vezető szerepre való jogosultságának documentumát adja.

Indítatva érezzük tehát magunkat arra, miszerint javasoljuk a tekintetes Törvényhatósági Bizottságnak, hogy a címer és zászlókérdés rendezése alkalmából ő Felsegéhez Apostoli királyunkhoz hódoló feliratot, gróf Tisza István m. kir. miniszterelnök urhoz pedig üdvözlő feliratot intézni méltóztassék.

E javaslatunk elfogadásával dr. Löblé László törvényhatósági bizottsági tagnak e tárgyban hasonló tartalommal beadott indítványa elintézését nyert.

Nagyvárad város tanácsának mint áll. vál. 1915. évi november hó 6-án tartott ülésében.

Lukács Ödön,
főjegyző.

Diplomáciai tanácskozás Londonban.

Budapest, november 8. (Saját tud.)
Pétervárról jelentik: Szaszanov Grey-val való tanácskozás végett csütörtökön Londonba utazott.

Divat értesítés elsőrangú női szabóság.

Tisztelettel értesítem a n. é. hölgy közönséget, hogy az őszi és téli divat összes újdonságai teljes választékban raktára érkeztek. Méret utáni rendelvények leggyorsabban eszközöltetnek, kész női blousok, pongyolák, kabátok, divat kelmék, selymek, bársonyok, kalapok, vásznak, fehérneműk, ernyők, ridiculók, hairsnyák, keztük, szőnyeg-, függöny-, paplanok és takarók legjobban beszerezhetők

Czillér Imre

nagyáruházában

Szent László-tér.

Krusevác elfoglalása.

Budapest, november 8. (Hivatalos.)

Délkeleti hadszíntér.

A Morava völgy mindkét oldalán előnyomuló osztrák-magyar hadoszlopok visszavetették az ellenséget az Ivanjicétől északra fekvő magaslati állásaiból. Kövess gyalogsági tábornok hadseregének német csapatai a Kraljevótól délre fekvő magaslatokon harcra készültek. A folyón lefelé Trstěniknél csapataink harccal erőszakolták ki az átkelést a megtagadt Moraván.

Krusevác és a várostól keletre fekvő magaslatok Gailwitz tábornok birtokában vannak.

A bolgár hadsereg sikeres előnyomulásában elérte a Leskovác körüli medencébe kivezető utvonalat.

Visszavert orosz támadások.

Budapest, november 8. (Hivatalos.)

Orosz hadszíntér.

Szapanovnál az Ikva mellett a Kormin pataknál és Cartorijszktól nyugatra orosz támadásokat vertünk vissza. Egyéb újság nincs.

A visszafoglalt Col di Lana.

Budapest, nov. 8. (Hivatalos.)

Olasz hadszíntér.

A délnyugati arcvonalon tegnap is általában csend volt. A doberdói fensik északi szélén csapataink tegnap ismét az ellenség egyes támadásait verték vissza.

A Col di Lana körül heves harc folyt. Délután a hegycsúcs az olaszok birtokába került. Este csapataink egy ellentámadással visszafoglalták.

Az ellenség tüzérsége tüzelést kezdett Riva déli arcvonala ellen. Hófer. (Min. eln. sajtóosztály.)

Román vélemény a közeli békéről.

Budapest, november 8. (Saját tudósítónktól.) Marghiloman lapja a „Politique” szerint az események a háború végét jelzik. Biztosan állítható, hogy most már csak a részletek rendezéséről lesz szó.

A 28-án egybeülő kamarát koronatanács előzi meg, melyen részt vesznek az exminiszterelnökök és az ellenzék részéről Take Jonescu, Filipescu és Marghiloman.

Olasz békehang.

Budapest, november 8. (Saját tud.) Milanóból jelentik: Az ideérkező Salandra részt vett az alapkötelezeteli ünnepélyen, ahol Ferrari bíboros a következőket mondotta:

Vajha béke jönne, amelyet mindnyájan óhajtuuk, amely Olaszországnak tartós, nyugodt békét biztosítana.

Menekülés a védkötelezettség elől.

London, nov. 8. A „Daily Mail” jelentése szerint a védkötelezettségtől való féltés folytán az Amerikába való kivándorlás egyre nagyobb arányokat ölt. A kivándorlók legnagyobb része ir. Liverpoolban tegnap nagy sokaság tolongott a Cunard Line jegypénztárai előtt, ahol a fődélzeti utasok részére adják ki a menetjegyeket. Ugyanakkor toborzó tisztek jelentek meg ott és beszédet intéztek a sokasághoz, a hadseregbe való belépésre szólítva föl őket. De senkisé nem jelentkezett katonának, bár a tisztek megígérték, hogy a menetjegyekért kiadott összegeket visszatérítik.

Hága, november 8. Néhány nap óta az itt tartózkodó angolok száma tetemesen megnövekedett, az újonnan érkezettek legnagyobb része hadköteles sorban levő férfi.

Ferdinánd király távirata Nis elfoglalásáról.

Szófiából jelenti a M. T. I.: A bolgár távirati ügynökség jelenti: Nis elfoglalása alkalmából Zsekov tábornok fővezér a következő táviratot intézte Ferdinánd királyhoz:

Végtelenül boldog vagyok, mert jelenthetem Felsőgednek, hogy ma délután három órakor Nis városát, ezt az elsőrendű erődítményt Felsőgednek rendíthetetlenül hű első hadserege diadalmas küzdelem után elfoglalta. Három napig tartó szívós harc után Nis városa mindörökké a bolgár királyság birtokába ment át s a bolgár hadsereg legfőbb hadurának dicsőségét hirdeti

Zsekov.

A király így válaszolt a fővezérnek: — A legmelegebben üdvözlöm Önt Nis meghódítása alkalmából, mikor a hűtlenségnek és hazugságnak ez a fellegvára elesett.

Ferdinánd.

Uj görög kormány.

Budapest, november 8. Rotterdamból jelentik: A londoni lapok szerint az új görög kormány a következőképpen alakult meg: miniszterelnök és külügyminiszter Skuludis, igazságügyi és közlekedési miniszter Michailidakis, belügyminiszter Gunaris, földmívelésügyi miniszter Theotokis, hadügyminiszter Janakiza, tengerészeti miniszter Kunduriotis, pénzügyminiszter Dragumis.

A bolgárok bekerítik a franciákat.

Budapest, november 8. (Saját tud.)

A Reuter-ügynökségnek jelentik Szalonikiból november 6-ról: Valandovo vidékéről ma erős tüzérségi és gyalogsági tüzelést lehetett hallani. Részletek még nincsenek, de a görög határon álló bolgár katonák beszélnek, hogy a Valandovo környékén harcra előkészült hadosztályok bekerítő mozdulatot tettek és erős nyomást gyakorolnak a francia csapatokra.

Megegyezés Bulgária és Görögország között.

Szófia, november 8. Jól értesült helyről a következő feltűnően érdekes információkat közlik a görög válsággal kapcsolatban Bulgária és Görögország egymáshoz való viszonyáról:

Görögország részéről nem fenyeget semmi meglepetés. A Venizelosz által újabban előidézett válság nem lesz hatással a Görögország és Bulgária viszonyára, azon egyszerű oknál fogva, mert megkészt. Az entente, amely Venizelosz működésének a rugóit igazgatja, fordulatot várt ettől a tromfól. Ez a várt fordulat tényleg be is következik, csak az iránya lesz éppen az ellenkezője annak, amit vártak. A bolgár és a görög kormány már túl van a bolgár-görög viszony megalapozásán. Mindkét részen felismerték, hogy a két nép azonos gazdasági érdekei erős alapot adnak a közöttük levő barátságos viszony megszilárdítására. Ugy a görög, mint a bolgár kormány szívesen bocsátkozott tárgyalásokba, amelyek abból az elvből indultak ki, hogy a két nép barátsága a gazdasági érdekektől függ. Rövidesen nyilvánvalóvá lett, hogy a Görögország és Bulgária között függőben levő politikai kérdéseket könnyen meg lehet oldani, sőt egy gazdasági szövetségnek is megvan minden alapfeltétele. Szaloniki nem vitás pont többé és Bulgáriának az ellen sínes kifogása, hogy Görögország Albánia felé kikerekítse határait. Görögország is szívesen látja, ha Bulgária megerősödik és a megdöbödött görög kereskedőország egy megerősödött szövetséges gazdaállam révén táplálhatja kikötőit.

A tárgyalások a kölcsönös megértés jegyében folytak le és ma már megállapítható, hogy a görög kormány ellen felidézett bizalmatlansági szavazat több nappal megkészt és egy adott helyzettel szemben célját tévesztette.

A német „Undine” elsüllyesztése.

Berlin, november 8. A Wolff-ügynökség jelenti:

Az „Undine” kis cirkáló november 7-én járőr útja alkalmával egy tengeralattjáró hajó a svéd tengerparttól délre két torpedólövessel elsüllyesztette.

Csaknem az egész tiszti és legénység állományt megmentették. (A tengerészeti vezérkar főnöke)

Bülow a döntésről.

Berlin, november 8. Az Associated Press egy képviselője Luzernben beszélgetést folytatott Bülow herceggel, aki kijelentette, hogy nem megy Washingtonba Wilson elnök meglátogatására, sem Madridba Alfonz király felkeresésére, s nincs megbeszélése pápai delegátussal vagy más valakivel a békefeltételek dolgában. A háborút végig kell harcolni. Németország egysége és minden segédeszköz rendelkezésére áll. El is van határozva, hogy a háborút tovább folytatja a döntésig.

Románia várakozó álláspontja

Budapest, nov. 8. A Dreptatea, amelynek jó összeköttetései vannak kormánykörökben, a következő jelentést közli: Abban a helyzetben vagyunk, hogy közzétehetjük, hogy Bratianu miniszterelnök még mindig a kormány újjalakításának tervével foglalkozik. A román miniszterelnök azonban azt várja be, hogy miként fognak a balkáni események fejlődni, mert ezeknek az eseményeknek az irányától és végeredményétől függnek Románia legfontosabb elhatározásai. Ha az antant lemondana arról, hogy nagyobb esapatszálitmányokat tegyen partra, akkor nemcsak egyes tagjai cserélhetnének fel a román kabinetnek, hanem biztosan számíthatunk arra, hogy a kormányzatban radikális változás fog beállani. Ez a változás oly értelemben történne, hogy új párt új kormányt alakítana, amely nyíltan a központi hatalmak mellett tenne nyilatkozatot. Ha azonban a körülmények változatlanul a jelenlegiek maradnak, akkor Bratianu részben ki fogja cserélni munkatársait és eddigi várakozó politikáját folytatja. Tehát nem belső kombinációk, hanem a Balkán eseményei fognak dönteni, nemcsak a jelenlegi kormány sorsáról, hanem Románia magatartásának döntő fordulata is ettől függ.

Tüntetések Szófiában.

Szófia, nov. 8. A Nis elfoglalása alkalmából rendezett tüntetések során a nép a királyt és a miniszterelnököt meleg ovációkban részesítette. Ferdinánd király köszönetet mondott a rokonszeny megnyilvánulásáért és kijelentette, hogy az ovációk bizonyára a vitéz bolgár sereg szakadatlan sikereinek szólnak. Radoszlavov a miniszterelnöki palota előtt összegyűlt néptömeghez beszédet intézett, amelyben kijelentette, hogy a bolgár nép végre megvalósítja történelmi vágyait és meghódítja magának azokat a városokat, amelyeket negyven esztendő előtt elraboltak tőle. Az államférfiak azt, amit a hadsereg vérvél kivívott meg tudják majd őrizni.

Anglia Görögország ellen.

Lugano, november 8. A Morningpost vezércikkben azt követeli, hogy Anglia szólítsa fel Görögországot, hogy vagy teljesítse Szerbiával szemben való kötelezettségeit, vagy hívja vissza londoni és párisi követeit. A Földközi tengeren való uralom megkönynyíti Angliának, hogy Krétát, az aegai és a jóni szigeteket, Görögország valamennyi tengeri birtokát, valamint az egész görög kereskedelmi flottát lefoglalhatja, tengeri kikötőit bombázhathatja és kereskedelmét blokád alá veheti. Ha ezeket a fenyegetéseket komolyan megtennék, akkor Görögország előtt az a választ állana, hogy Anglia oldalán fényesen győzzön, vagy pedig mint Anglia ellensége a biztos romlásnak menne elébe.

Német siker a Vogézekben.

Berlin, november 8. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

A Vogézekben Tellestől északkeletre csapataink megszállottak egy ellenséges aknafőlesért. Ezzel kapcsolatban kézi gránátokkal és aknákkal folytatott élénk közelharcok fejlődtek.

A Hirsenerfisten elváltuk az ellenségnek egy kiszögellő árokrészét. Immelmann hadnagy Douitól nyugatra a hatodik ellenséges repülő gépet lőtte le, egy angol Bristol kétfedelűt, amely 3 géppuskával volt felszerelve.

Visszavert orosz támadások Riga és Düna körül.**Keleti hadszíntér.**

Hindenburg tábornagy hadserege.

Rigától délre és délkeletre, továbbá Jakobstادتól nyugatra a Mitau—Jakobstادتi vasut két oldalán, továbbá Düna körül előtt az oroszok erős tüzérségi előkészítés után jelentékeny erővel támadtak. Támadásukat részben súlyos veszteségeik mellett visszavertük.

Lipót bajor herceg hadsereg eserege.

Lényeges esemény nem történt.

Linsingen tábornok hadserege.

Czartorijstól északnyugatra az oroszok támadásai eredménytelenek maradtak. 3 tisztest és 271 főnyi legénységet elfogtunk.

4500 szerb fogoly Krusevácnál.**Balkán hadszíntér.**

Osztrák-magyar csapatok elérték Svanjicát és ettől 7 kilométernyire északkeletre a Zsinevácot (896 méter.) Német csapatok a Kraljevótól délre emelkedő magaslatokat támadják. Kraljevó és Krusevác közt öt helyen átléptük a nyugati Moravát.

Krusevácot már a november 6-ról 7-re virradó éjszaka megszállottuk. Több mint 3000 sebesültelet szerbet elfogtunk és 1500 sebesültelet találtunk a kórházakban. A hadizsákmány, amennyire eddig megállapítható, 10 ágyból, sok lőszerből és hadianyagból, valamint tetemes élelmezési készletből áll. A déli (Dinacka) Morava völgyében áthaladtunk Braskovcán. (Min. elnökség sajtóosztálya.)

Olasz hadianyagok Montenegrónak.

Zürich, nov. 8. A Ruszkoje Szlovó nak jelentik Cetinjéből: Olasz szállítóhajók nagy mennyiségű hadianyagot vittek Montenegróba. Olasz segítőcsapatok érkezését is várják.

Népgyűlés készül a villamosvasut ellen.

Annak idején, mikor az első hang elhangzott a villamos menetjegyek árának fel-emelése érdekében, mi voltunk az elsők, akik a reformnak abban a formájában való megvalósítása ellen szót emeltünk. Azóta a közönség érdekeit sértő terv lassan a megvalósítás stádiumába kerül. Rövidesen a törvényhatóság elé kerül a dolog. Mig az akta járja a maga útját, a közönség is megmozdult.

Az utóbbi időben amugy is igen sok panasz merült már fel a villamosvasut ellen. Az a minden törvényhatósági jóváhagyás nélküli reform, hogy már a menetrendet megváltoztatták, igen nagy elégtelenséget keltett. Különösen nagy a zúzólódás és panasz akkor, mikor zuhog az eső és akkor csomagokkal megrakva át kell szállni egy másik kocsi. Igaz ugyan, hogy eddig nem volt és nem is lehet közvetlen kocsis minden vonalon, azonban mégis a legforgalmasabb utakon, úgy, mint más nagy városokban, itt is közvetlen kocsinak kell közlekedni, mint ahogy volt eddig is.

A legújabb panasz, amit a villamosvasut vezetősége felhoz az, hogy a vasut rossz üzlet, ráfizetnek stb. Hogy tényleg így van-e vagy sem, azt állapítsák meg az illetékesek. A közönség abban a meggyőződésben van, hogy igenis a vasut nem rossz üzlet. Naponkint lehet látni a villamoskocsikat zsufozásig megtelve amint elszárgul megállás nélkül az állomáshelyek előtt. Ha pedig a kocsik zsufova vannak, akkor bizonyára zsufova van a kalauz pénzeszacskója is. Miért rossz üzlet tehát a villamos?

A közönség abban a meggyőződésben van, hogy a villamosvasutat nem azért létesítette a város, hogy az egy teljesen magán vállalatnak busás jövedelmet hozzon, hanem hogy a forgalmat lebonyolítsa még pedig olcsón, csak a tisztességes polgári haszon mellett.

Holnap este Katonaváros, Váradvelence, Ujváros polgársága nagygyűlést tart s részletesen foglalkoznak a villamos vasut drágításának tervével. Különösen a váraljai és váradvelencei polgárok vannak elkeseredve a terv ellen, mely megvalósulása esetén a város szegényebb polgárságát sújtaná elsősorban.

Értesülésünk szerint, ha a reformot a villamosnál meg fogják valósítani, arra kívánják a közönséget szervezni, hogy a drágításra sztrájkjal feleljen.

CIPÓ

ujdonságaim megérkeztek!
Reichard Dozsó
Rákóczi-ut. Orsolya zárda épület.

A Nagyváradi és Biharmegyei Patronázs Egyesület akciója a hadi árvák érdekében.

A háboru nagyon megsziperította a fiatalok bünelelményeit, ledöntötte züllésük sok korlátját és ezzel megnövelte a Patronázs Egyesület munkáját.

Az egyesület azonban e mellett sem maradhatott hátra azoknak a feladatoknak teljesítésében sem, amelyeket az elesett hőseink iránt a szívet és elméket eltöltő hála tesz a nemzet kötelességévé. Azért a városnak, a megyének és e két törvényhatóság árvaszékének felajánlta a hadi árvák gondozásában, felügyeletében való közreműködését.

Dr Istvánffy István városi árvaszéki elnök sietett az ajánlkozást elfogadni. Megküldte az egyesületnek negyvenöt hadi árva névsorát, akiknek ügyében eddig a városi árvaszék intézkedett. A Patronázs Egyesület elnöksége az árvákat szétosztva husz tagja közt, gondozásukra a következő tartalmu külön levélben kérte fel a kiszemelt pártfogókat:

A nemzet örök hálával kíséri a harc-téren küzdő fiainak lépteit, imádsággal gondol rájuk, hogy félisteni munkájuk a haza szent földjétől távol tartotta a világszakadás rengéseit és oltárt állít az elesett hősök emlékének.

Ez oltár tüztől lobbanjon fel a tettnek lángja a szívekben! Elesett hőseink gyermekeit karolja át a nemzet gondoskodó szeretete, hogy ne az árvák elhagyottsága szálljon rájuk osztályrészül, hanem az apák dicsőségének dus öröksége!

A nemzet szeretetének ebben a nyilvánításában egy szívvel lélekkel vegyünk részt mindnyájan, vegyünk buzgó részt különösen mi, felügyelő hatósági és patronázs egyesületi tagok, akik minden gyermeket iparkodunk megmenteni az emberi társadalomnak; ne hagyjuk elveszni a lelkünk-höz legjobban oda forrottakat, akiket az önfeláldozó hazaszeretet hagyott reánk: a hadi árvákat!

E munkánkban egy hatósági szervezetre támaszkodunk, az árvaszékre. Az árvaszék tartja nyilván a hadi árvákat és intézkedik érdekeikben, de hivatali eljárásában a közvetlenséget, a részletek értékelését, a gyermeki lelkek vágyainak és szükségleteinek feltárását a mi patronázs szeretetünköntheti belé; az anyai rajongó visszaemlékezések mellett a mi szeretetünkön át fog az árvák szemébe az apák dicsősége tette hívó fenségében ragyogni. Munkánk nem kíván tőlünk anyagi áldozatot, megpróbáló helyzetünk ezt nem is engedné meg: csupán egy-egy elesett hozzátársunk árváinak felkeresését, velük szemben a szeretetnek, anyjukkal szemben a részvétnek és arra való készségüknek a kifejezését, hogy a gyermekek érdekében legjobb tudásunk tanácsára vagy az árvaszéknél való eljárásunkra mindenkor bizton számíthat.

Igen tisztelt Tagtársunknak egyénisége, gondolkodása, társadalmi működése bátorít fel, hogy szerető gondoskodását kérjük lakó hadi árva javára, gyámja

A pártfogókat tisztelettel kérjük, szíveskedjenek a gondozásukra bizottakat felkeresni és megfigyelni: részesülnek-e kellő ellátásban, nevelésben, iskoláztatásban, betegség esetén orvosi kezelésben; egészségi vagy más tekintetben körüzetők nem esik-e kifogás alá; nem szükséges-e segítyezésökről vagy elhelyezésökről gondoskodni akár a tartásra kötelezettél, akár más rokonnál, akár örökbefogadás útján vagy intézetben,

gyermekmenhelyen; munkára alkalmas korban van-e már az árva s milyen foglalkozás lenne megfelelő számára; teljesítik-e a gyámok kötelességöket. Megfigyeléseik alapján támogassák jóakaratu tanácsal az árvákat és a gyámokat és az árvák érdekében javaslattal, előterjesztéssel forduljanak akár közvetlenül az árvaszékhez, akár egyesületünkhöz.

Mindezekben nem kötött utasításokat akarunk adni, hanem csak tájékoztatást a teendőik körvonalairól. A kérelmünkkel most megkeresett nemzeti érzés, élettapasztalat és emberszeretet fogják kijelölni az utat, amelyen a hősköz méltóin, utolsó gondolatuk meghagyásához leghivebben törleszhetjük a nemzet tartozásának reánk eső részét.

A festvéri szeretet bizalmával, a legszentebb közösség tudatában ujtjuk meg kérésünket. Becses válaszának beküldésére egy lapot mellékelve, kiváló tisztelettel vagyunk.

Nagyvárad, 1915. évi okt. hó 31.

Tordai Molnár Géza,
elnök.

Petry Gyula,
titkár.

Hisszük, hogy a felkért pártfogók egyike sem utasítja el magától a legnemesebb, leghazafiasabb munkát! Hisszük, hogy az árvaszéktől ezentul bejelentendő hadi árvák is hűséges barátot és gondozót fognak találni felügyelő hatóság és patronázs-egyesület tagjaiban! Hisszük, hogy a nagy idők keltette felfogás nem is szorítkozik egy-egy testület tagjaira, hanem a hősök árváinak gondozásában mások is, igen sokan felajánlják közreműködésüket az árvaszéknek vagy a Patronázs-egyesületnek és a hősök tettei felüljulnak a gondoskodó önzetlen szeretetben, a nemzet lelki nagyságában!

A közigazgatási tisztviselők a hadikölcsön érdekében.

A pénzügyi kormányának az a nagy nemzetgazdasági és pénzügypolitikai jelentőségű törekvése, hogy a hadikölcsönbe első sorban az otthon ládafiában, szalmazsákban, harisnyában rejtgetett és gyümölcsözetlenül heverő tőkék vonassanak be: a néphivatali és társadalmi vezetői részéről országsszerte teljes megértésre és lelkes felkarolásra talált.

Nap-nap mellett, az ország minden tájékáról számtalan hirt kaptunk arról, hogy fősolgabírák, jegyzők és községi bírók és általában a közigazgatási tisztviselők mily céltudatos és fáradhatatlan tevékenységet fejtenek ki népünk konzervatív hajlandóságának megtörésére és a hadikölcsönbe történő tőkeelhelyezés megkedveltetésére.

A vidéki jegyzések rendkívül kedvező alakulása egyenesen arra vezethető vissza, hogy a tesaurált pénzeket egyre jobban sikerül rejtkehelyeikről elcsalogatni és közigazdasági életünk vérkeringésébe visszavezetni. Azok az egyre szaporodó híradások, hogy számos helyen a kis emberek részéről ezrekre menő olyan jegyzés történik, amelyekre az otthon rejtgetett pénzekből teljesítik a befizetést: hatalmas perspektíváját nyitják meg a nemzeti népvagyonosodás jövőndő alakulásának.

Ha a jegyzéseknek ez a nagyon biztató tünete állandó marad, a következő két hét folyamán is és a jó példa, a lelkes agitációtól támogatva, országsszerte magával ragadja

s még tartózkodó és bizalmatlan kistökéseinket, akkor a harmadik hadikölcsön nemcsak fényes számszerű sikerre tarthat számot, hanem hitelműveleti és közigazdasági szempontból is jelentős hatással lesz jövő fejlődésünkre.

Az állomásparancsnok köszönete.

Az elesett katonák sirjainak kivilágításáért.

Nagyvárad város közönsége impozáns módon róttá le kegyeletét a Nagyváradon örök álmukat pihenő hősök sirjainál halottak estéjén.

A polgármester kezdeményezésére maga a város és a város közönsége szépen feldiszipitette a hő katonák sirjait s ezrével vitték el virágaikat a megszentelt hantokra. Az ötszázat meghaladó sirt teljesen elborította a virág s gyertyák özönének fényes árasztott világosságot a halottak birodalmában.

A kegyelet ezen megnyilatkozása méltó volt Nagyvárad közönségéhez.

Obrincsák István ezredes, állomásparancsnok tegnap a következő megkapóan szép levelet intézte Rimler Károly polgármesterhez, amelyben köszönetet mond a város közönségének a kegyelet megható és impozáns kifejezéséért.

A köszönőlevél a következő:

Nagyságos Polgármester Ur!

Nagyvárad város közönsége a világszerte dúló véres háboru 15 hónapja alatt a fegyveres erő iránti hálájának, szeretetének és ragaszkodásának oly számos tanujelét adta adományával, áldozatkész tevékenységével oly sok sebet gyógyított be, oly sok kétségbeesést szüntetett meg, hogy ezeknek külön-külön való megköszönése már csak a folytonosságnál fogva is lehetetlenné vált.

Most, hogy halottak estéjén, Nagyságod vezetése alatt a város közönsége az élőkötől a halottakhoz fordult s a megdicsőült hősök sirját annyi ezer szív meleg részvéte vette körül, elengedhetlen és különös kötelességemnek érzem, hogy köszönő szóra már nem nyiló ajkak, a hála könyeitől már többé nem csillogó szemek helyett és megdicsőült katonáink nagy családjának a helyőrség fegyveres erejének nevében is Nagyságodnak és a város egész közönségének leghálásabb köszönetemet fejezzem ki.

A legtöbben hazájuktól, öveiktől messze szakadva, a magyar nemzet vérukön megváltott jövőndő, előtörő munkájának lármás zaja között, e város földjében fogja aludni örök álmát. Annyi hősünk, akiknek sirjai nem a rokonokké többé, hanem a nemzeté, akiknek élete, tettei és emléke nem a szülők és a gyermekeké többé, hanem a magyar nemzet dicsőséges történelméé. E város közönségének mindig tanusított nemesebb érzelmei kezeskednek arról, hogy emlékü e városban soha elfeledve nem lesz és kegyelettel örökké ápoltatni fog.

Ennek első megnyilatkozásáért, a minden jelenlevőt mélyen megindító, a küzdőket újabb dicsőséges tettekre ösztönző kegyeletes ünnepélyért még egyszer hálás köszönetemet fejezem ki, maradok Nagyságodnak és város közönségének kész szolgálja

Obrincsák István

ezredes, honvédelmiállomás parancsnok.

A nagyváradai Oltáregyesület közgyűlése.

A nagyváradai Oltáregyesület vasárnap délután tartotta évi közgyűlését. Özv. Grunwald Henrikné elnöki megnyitója után dr. Lestyán Endre terjesztette elő évi jelentését az Oltáregyesület működéséről, mely az utóbbi háborús év alatt szünetelt, amennyiben a háboru miatt a szegény templomok felruházásán nem munkálkodhattak. Annál örvedesebben hangzott a jelentés az 1913/1914. munka év eredményéről, mely az 1914 május havában tartott kiállításal nyert méltó lefejezést.

Ezen időszak alatt az egyesület 34 munkadélután tartott, amelyeken 12 miseruhát, 6 palástot és összesen több mint 1000 darab egyházi ruhát készítettek. Ezekből különösen a környékbeli szegény templomokat ruházták fel.

Az igazgatói és pénztári jelentés elfogadása után a választmányt Hosszu Jánosné, Kolozsváry Sándorné és Vuoskies Jenőné új tagokkal egészítette ki a közgyűlés. Nehány gyakorlati indítvány elfogadása után az igazgató szólott még arról, mi az Oltáregyesület feladata a most dúló háboruban és mi lesz a feladata a háboru után.

Beszédében rámutatott arra, hogy az Oltáregyesület tagjaira most és különösen a háboru után igen fontos kötelességek vannak. A háboru pusztító dulása igen sok templomot döntött porba úgy a felvidéken, mint más részeken, s a templommal együtt elpusztultak a miseruhák és egyéb felszerelések. Az Oltáregyesület tagjainak különös kötelessége, hogy ezeket pótolja ujakkal, hogy ki-ki kezemunkájával hozzájáruljon a felépülő templomok miseruháinak elkészítéséhez.

A közgyűlés az elnök záró szavaival ért véget.

Itt említjük meg, hogy az Oltáregyesület nov. hó 10 én, szerdán délután a Kath. Legényegyesület melléktermében ismét megkezdte a munkadélutánokat; minden szerdán délután 3-6 ig dolgozik az egyházi ruhákon. A hölgyek szives közreműködését, valamint az e célra szolgáló természetbeni vagy pénzübeli adományokat hálás köszönettel fogadja az elnökség.

*** Köhögés, hurut, rekedtség, elnyálkásodásnál** használjon kizárólag: Farkas-féle **hurut-szeletkét**. Ára K. — 60 Kapható, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B. Telefon: 13-02.

*** Hogyha megállnak a vonatok.** Az utasoknál főleg katonaságnál töltetlenül jó szolgálatot teszen konyak, rum, tea, kávé, kakaó tabletták, huskonzervek, páinok, kondenzált te és tejpor, csokoládé, szardínia, pisztráng, málnaszörp, citromszörp, valódi Domány téle borok, kész kávé mely bármely háztartásban élvezhető 1 kgr. 3 Kor. 60 fill. Kicsinyben süveges, kocka és kristálycukor. Külön halkonzerv üzletem a napokban megnyílik, kapható u. m. Sóshering, osszé, fillé, bismark, rollmopsz, ruszli stb. stb. Télire tea vásár megkezdődött. Kapható valódi lengyel gomba élvezet tőle a leves. Maggi leves kocka 10 drb. 45 fillér. 1 üveg Diana sósborszesz 56 fillér. **Vigyázat!** Ezen ajánlat Nagyváradon kizárólag Aszódi Mihály Kossuth-utca Sas palota és Rákóczi-ut. Intézeteknek, katonáknak, kórházaknak, gazdaságnak, külön ajánlat. Telefoa sz. 635.

..HIREK..

Karácsonyi János felolvasása az Akadémiában.

„Szent-László meghódítja a régi Szlavóniát” címmel tartott felolvasást dr. Karácsonyi János r. tag, váradai kanonok a M. T. Akadémia II. o.-nak nov. 8 iki ülésén. Ebben először megállapítja, hogy a mai Zágráb, Körös és Varasd megyék kerülete a X—XI. századokban se Magyar se Horvátországhoz nem tartozott, hanem a német birodalomhoz. IV. Henrik német császár megtámadván Szent Lászlót, ez megtorlásul 1082—83. telén a Dráva Száva közére tört, azt elfoglalta és hazánkhoz esatolta. Szent-László ezután mindjárt a többi magyar vármegyékhez hasonló vármegyéket szerzett ott, megalapította a kalocsai érsek felügyelete alá rendelt zágrábi püspökséget és az 1092 iki békekötéskor ezt a területet a magyar királyság részére biztosította. A Szent László szervezett Zágráb, Varasd és Körös vármegyéket III. Béla 1190-ben a horvát-dalmát hercegséghez esatolta. E hercegséget olaszosan Szlavóniának hívták s ennek neve vonódott át egy század alatt a hercegséghez esatolt 3 vármegyére: Zágráb, Varasd és Körös területére s így ez lett Szlavónia s az is maradt 1746 ig, az új Szlavónia (Verőcze, Pozsega, Szerém m.) keletkezéséig. A régi Szlavónia tehát sohasem volt önálló királyság, az Szent László szerzeménye s a magyar királyság elválaszthatatlan része.

*** Kinevezések a honvédségnél.** A 4. honvéd gyalogezrednél a következő kinevezéseket hozza a hivatalos lap: Pilis-maróti Bozóky Gyula és Rajnoga Ambrus századosokat őrnagyokká, Damjanovich Sándor és Kalapos Barnabás főhadnagyokat századosokká, Balázs Ernő, Witt Elemér, Jánosa György hadnagyokat főhadnagyokká nevezte ki a király. A 8. honvéd tábori ágyuzezrednél Polonyi Lajos és Árvai János hadnagyok főhadnagyokká lettek előléptetve. Hajek Zoltán zászlós telefon- és osztag parancsnok a harcúterén tanúsított kiváló szolgálataiért 1914 november 1 től számítandó rangsorral a m. kir. 15 honvéd gyalogezredben hadnagygyá neveztetett ki.

*** Papp Jenő második kitüntése.** Csak pár nappal ezelőtt számoltunk be arról, hogy Papp Jenő a Tiszántúli jeles tollu belső munkatársa az ellenséggel szemben tanúsított hősi magatartásáért a kis ezüst érmet kapta. Most mint értesülünk, Papp Jenő nem csak a kis ezüst, hanem a nagy ezüst érmet is megkapta.

*** A Kath. Kör mai vetítő estéje.** A Kath. Kör ma, kedden is megtartja szokásos vetítő-estéjét, amely érdekességre és kiválóságra nézve is versenyezik az előző előadásokkal. A vetítő előadást dr. Némethy Gyula tb. kanonok tartja, akinek fényes előadói képességét nem kell dicsérnünk a közönség előtt, tudja ugyanis mindenki, hogy dr. Némethy milyen szellemesen és lebilincselően adja elő mondanivalóit. Ma is egy igen érdekes témáról, a „Háboru és művészet”-ről tart előadást, amelyet 60 vetített kép fog kísélni. A vetítő-est kezdete pontban 5 órakor lesz.

*** Katonai kinevezések.** A király báró Berg Ármin 7. huszárezredbeli és Melchner Róbert 37. gyalogezredbeli alezredekereket ezredesekké nevezte ki. — Sárvári és felsővidéki gróf Széchenyi Antal tartalékos hadnagyot a lovasságnál hadnagygyá nevezte ki szolgálaton kívüli viszonyban.

*** Juansikkai lesz Kina császára.** A „Times” jelenti Pekingből november 5 iki kelettel: A tartományok többsége a monarchia visszaállítása mellett szavazott és Juansikkait kívánja császárnak. A japáni ügyvivő meglátogatta a kínai külügyminisztert és megkérdezte, mit válaszó Kina Japánnak, Oroszországnak és Angliának legújabb közös tanácsára, hogy halassza el a kormányforma megváltoztatását. A kínai kormány kijelentette, hogy lehetetlennek tartja megállítani azt a mozgalmat, amely már két éve fejlődik és már teljesen megérett. Ha ezt megállítani igyekeznék, félt, hogy nyugtalanság támadna a birodalomban.

*** Katonai kiténtetések.** A király Nehrer Béla 70. gyalogezredbeli alezredesnek és Kanász János 101. gyalogezredbeli századosnak a vaskoronarend III. osztályát adományozta díjmentesen a hadiékítmény nyel. Mojsilovic Emil 70. gyalogezredbeli századosnak és Koser János 70. gyalogezredbeli tart. hadnagyának a katonai érdemkereszt III. osztályát adományozta a hadiékítmény nyel.

*** A Népszövetségi Otthon új alapító-tagja.** Gabriely Lajos kanonok 50 koronával belépett a nagyváradai Katholikus Népszövetségi Otthon alapító-tagjai közzé.

*** Kimélni kell a fatelepek alkalmazottait.** A belügyi és földművelésügyi minisztertől érdekes rendelet érkezett tegnap a vármegyéhez. A rendelet értelmében a fakitermelő vállalatok tulajdonosait, fakitermelő gazdákat, a vállalatok alkalmazottait hadiszolgálatásokra igénybe venni nem szabad. Ugyazintén nem szabad igénybe venni a fafuvarozással foglalkozó munkásokat sem. A fuvarosok lovait, igáit, ha azok fafuvarozást szolgálnak, szintén nem vehetik hadicélokra igénybe. A miniszter határozottan kijelenti, hogy ennek a rendeletnek az ország közönségének tüzelőfával való ellátása a célja. Mindenesetre nagyot fog lendíteni a faszükséglet beszállításán a rendelet.

*** Adományok.** Tegnap a következő adományok érkeztek hozzánk: Winkler Jozefa urnó a vak katonák meleg ruhájára 20 K, a katonák meleg ruhájára 20 K, a katonák karácsonyára 20 K. — A Nagyváradai Olvasótársulat a felépítendő Mária lakra 10 koronát adománytak. Rendelteségi helyére juttattuk.

*** A csermő-nagyszalonta-be-berettyóújfalui h. é. vasut** előmunkálati engedélyesei Gerster Megyeri és Szunyogh a szűk-ékes műszaki munkálatokat már elkészítették és a hozzájárulási összegek tekintélyes részét is megszerezték, úgy, hogy a finanszírozás kérdéseit, ha a háboru közbe nem jön, könnyen megoldották volna. Így azonban az ügy a béke beköszöntéig eltolódott. A tervbe vett vasut az arad—csanádi vasutak Csermő állomásából kiindulva Apáti, Barakony, Talpas községeken át Nagyszalontáig, innét folytatólagosan Mezőgyán, Zsadány felé Komádiig, továbbá Vekerd, Furta, Zsáka, Bakonszeg irányában Berettyóújfaluiig vezetne, míg Tépe községen át Derecskéig szányvonal van kilátásba véve.

IRODALOM

Uj Idők. Az Uj Idők legújabb számában Csathó Kálmán folytatja. A varju a toronyórán című regényét. Elbeszélést A moabit címmel Zöldi Márton és Délután címmel ifjabb Gaal Mózes írtak. Péczely József A vén regruta című kis rajzán kívül fölemlítjük még Kémeri Sándor Krizantém című cikkét, Farkas Emil, nógrádi Pap Dezső verseit, valamint a pillanat-fölvételek ötletes rovatát. Érdekes fényképsorozat jelent meg a szerb harcterről. Az Uj Idők előfizetési ára negyed évre öt korona.

Az Élet szépirodalmi és művészeti hetilap (szerkeszti Andor József) november 7-i száma a következő gazdag és bő tartalommal jelent meg: Az élet hatalma. Husvéth József. — A katonavonat. (Költemény) Takáts Edith. — Rokonlelkeimhez. (Költemény) Fábrián Géza. — Ellenségek. (Elbeszélés.) Péczely József. — Sivatagban, őserdőben... (Regény) Sienkiewicz-Bányai. — Mi történik Romániában? Dr Pál István. — Tavasztól őszig. Halápy Jenő. — Kultura. — Hétről-hétre. — Szerkesztői üzenetek. Ezenkívül egész sokaságát közli az érdekes és aktuális képeknek. A kitűnő lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I., Fehérvári-ut 15 | c. Előfizetési ár félévre 10 korona. Mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatal.

A Vasárnapi Ujság november 7-i száma pompás képeket közöl Belgrádról s egyéb elfoglalt szerb területekről, a montenegrói harcterről, a bolgárok által elfoglalt Pirotról, az oroszok és olaszok elleni harcokról stb. Szépirodalmi olvasmányok: Szász Károly verse, Laczó Géza és Kuprin regénye, Szöllősi Zsigmond tárcája, Emlékezés Kármán Mórról stb. Egyéb közlemények: halottak napja a kerepesi úti temetőben s a rendes heti rovatok: a háború napjai, Irodalom és művészet, Sakkjáték, Halálozás, stb. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona. — Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-u. 4).

A Társaság. Dobay István hetilapja ezen a héten is gazdag változatos tartalommal jelent meg. Vezető helyen közli Rostandnak La Dathédrale című költeményét érdekes párhuzamban állítva melléje Kiss Menyhértnek a reimsi dómról írt versét. Lázár István regénye, Somlay Károly elbeszélése mellé novellát Malonyay Dezső, verset Endrődi Béla adott, míg Dobay István a társaságról írt kedves elmefuttatót. Különösen gazdag e héten a Miért? rovat. A lap tartalmát színházi levél és több kisebb közlemény egészíti ki. A Társaság előfizetési ára egész évre 18 K, félévre 10 K, negyedévre 5 K. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, Ritz szálló.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Kedden: Muzsikuszány.
Szerdán: Luxemburg grófja (Komáromi Gizi felléptével.)
Csütörtökön: Cigánybáró (Komáromi Gizi vendégszínház.)
Pénteken: Erdészleány.
Szombaton: Jó éjt Muki.
Vasárnap délután: Egy test, két lélek.
Vasárnap este: Bájós ismeretlen (Bemutató előadás.)

• Redukálják a csomagok felvételét. A postai csomagok torlódása egy Budapestben, mint a vidéki géopontokon oly mérveket öltött, hogy egyéb intézkedéseken kívül a magán csomag feladás korlátozása is elkerülhetetlenné vált. Ez okból a postahivatalok egy egy féltől naponként általában csak 20 csomagot, nem kinstári fiókhivatalok csak 10 csomagot vehetnek fel. A posta igazgatóság azonban egyes nagyobb kereskedelmi cégek és ipari vállalatok indokolt kérelmére kivételesen több csomag feladását is megengedi, különösen oly viszonylatokban a melyekben a tömegesebb csomag felvétel nagyobb géopontok csomagforgalmát lényegesen nem terheli és ott torlódást nem okoz.

• Összeírják a törököket. A honvédelmi minisztertől tegnap rendelet érkezett a török alattvalók összeírása tárgyában. Az összeírásnak az a célja, hogy a katonai kötelezettségüknek eleget nem tett törököket most, mikor a Törökországgal való összeköttetés megindult, hazavihessék. A rendeletnek rövid idő alatt eleget kell tenni.

• Elhunyt körjegyző. Fazekas Géza örvéni körjegyző, életének delén, alig 38 évében elhunyt. Kolontáry János nagyváradi rendőrtisztviselő sógorát gyászolja az elhunytban. A derék körjegyző temetése ma, nov. 9 én lesz Örvéden s a holttestet Gyulára szállítják.

• Leszakadt a villamosvezeték. Szombaton este igen könnyen végzetessé válható baleset történt a Sztaroveszky utcán. Este 8 óra után leszakadt a villamosvezeték. A huzal vége hatalmas ívet írva le esett a földre, ahol szerencsére éppen akkor egy kutya haladt el. A vezeték a kutya számára esett, mely azonnal elpusztult. A veszedelmes hely körül pár perc alatt nagy tömeg ember gyűlt össze és megakadályozta, hogy valaki a vezeték közelébe jusson. Ha csak két másod perccel hamarabb, vagy később pattant el a vezeték, embereket ért volna a villamosáram. Az áldozatul esett kutya még másnap is ott diszelgett az utcán. A megejtett vizsgálat során megállapították, hogy a villamosáram oly erős volt, hogy ha az embert ért volna, föltétlenül halálos következménnyel járt volna. Ez a jelentéktelen következménnyel járt baleset szinte önkéntelenül is felhívja az illetékesek figyelmét magára a villamosvasuti vezetékre is. Nem ártana, ha ezeket a vezetékeket minél többször vizsgálnák, legalább megnyugtatón a közönséget. Ma ugyanis senki sem tudhatja, hogy melyik pillanatban szakad le és üti agyon a városi villamos vezeték. Ha már nem lehet a földalatti vezetéket behozni, akkor legalább a kellő elővigyázatnak nem szabad hiányoznia.

• A hős katona holttestének hazaszállítása. Masesuk István 4 ik honvédegyalozezredbeli szakaszvezető a f. évi február 1 én a kárpáti harcokban hősi halált halt Varanóból, ahol ideiglenesen volt eltemetve, családja haza szállította és temetése november hó 10 én délelőtt 10 órakor fog a helybeli csapatkórházból végbemenni. A hősi halált halt derék katonát édes anyja, öz. Masesuk Jánosné, valamint testvérei Masesuk Mária és Masesuk János gyászolják.

• Bitangóságban talált jószágok. Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala mint rb. bíróság közhírré teszi, hogy a. m. hó 24 én 1 darab tehén és f. hó 1 én 1 darab bakkecske bitangóságba találtatott, melyeknek igazolt tulajdonosai Rendőrség földszint 7. jelentkezzenek.

• Halálozások. Bohacsek Vince, volt egri érseki uradalmi erdész, p. u. kataszteri szakdíjnok 66 éves korában folyó hó 7 én szívizélhűdés következtében elhunyt. Temetése 9 én, kedden d. e. 10 órakor lesz az Uri-utca 40. számú házból a róm. kath. egyház szertartása szerint. Az elhunyt felesége, gyermeke és kiterjedt rokonsága gyászolja. — Kondrák Lajos Béla f. hó 7 én 39 éves korában a harctéren szerzett betegsége következtében elhunyt. Temetése 9-én délután 3 órakor lesz a csapatkórházból.

• A kamara értesítései. Értesítjük az érdekelt iparvállalatokat, hogy a kereskedelemügyi magyar kir. miniszter ur a következő körrendeletet küldte meg a kamarához: „A cs. és kir. hadügyminiszterium közlése szerint a porosz kir. hadügyminiszterium s vörösréz felhasználását korlátozandó, új dynamogépeknek, elektromotoroknak, transzformátoroknak és egyéb villamos gépeknek készítését, még ha azok általánosságban hadi célokra szolgálnak is, csak kivételesen engedi meg, azt célozva, hogy jelentkező szükséglet esetén a fogyasztók, amennyire lehetséges egymást meglévő gépek kicserélésével segítsék ki. A porosz kir. hadügyminiszter a jövőben ily régi gépeknek Németországból való kivételét beszüntetni kívánja s ehhez csak az esetben járul hozzá, ha rendkívül fontos hadiszükségletéről volna szó. A Németországból való kiviteli engedély iránti kérelmek a porosz kir. hadügyminiszter kérelméhez képest a jövőben a fenti szempontból való elbírálás alapján fognak a magyar kir. kormány által véleményeztetni.” A hadügyminiszter nagyobb mennyiséget óhajt beszerezni minél előbb a különböző ski felszerelésekből; továbbá téli ruhaneműekből, evőeszközökből. A részletes feltételek a kamai irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Nagyvárad, 1915 november hó 8. A nagyváradi Kereskedelmi és Ipar kamara: Dr Moskovits József sk. elnök. Dr Sarkadi Lajos sk. titkár.

x Poloskairtó NOXIN biztos zser. Ara 1 korona 40 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

• A Nagyváradai Hitelbank rt nál jegyzett II. hadikölcsön kötvények az eredeti elismervények beszolgáltatása ellenében átvehetők.

• Három liter Családi rumot készíthet bárki pár perc alatt a Farkas-féle családi rum-kivonattal. Ara 60 fillér. Családi rum kivonat 10 adag 50 fillér. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában. Rákóczi-ut 7/B.

• Zsuzsi kisasszony a Rákóczi-uton 7. sz. alatt Aszódival szembe. Simor Gyula hangszerkészítőnél, Mikor az est megszűni kezd, Nem én lettem hűtlen hozzád, Te szőke gyermek. Háborus lemez újdonságok. Hangszerek hegedük, gramafonok eladása és javítása olcsóárban. Hár különlegességek.

• Értesítés. A Polgári Takarékpénztár értesíti t. ügyfeleit, hogy a nála jegyzett II. kibocsátású hadikölcsön-kötvények az eredeti elismervények ellenében átvehetők.

• Családi rum vaniliával vagy ananász izel literje K. 320. Mindenféle likőr essentiák 1 üveg 60 fill. Cognac legkiválóbb minőségben. Tejkivonat 4 literre való K. 120. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Rákóczi-ut. 7/B.

x Négy szoba és előszobából álló lakás, irodának különösen alkalmas, villany világítás és gőzfűtés berendezéssel, a Bémer-tér közvetlen közelében f. év augusztus hó 1-től, esetleg már május hó 1-től kezdődőleg kiadó. Bővebbet a házmestornél. Szent János-utca 3. szám.

A Muzsikuskönyv. Vasárnap este is telt ház tapsolt a Muzsikuskönyv operet-ének és szereplőinek: köztük elsősorban Sz. Zsigmond Annának. A Muzsikuskönyv ma, kedden este újra műsorra tűzte a színház igazgatósága Sz. Zsigmond Annával a szímszerepben s kétségtelen, hogy az ismét zsúfolt házat fog vonzani.

Komáromy Gizi vendégjátéka. A kassai Nemzeti színház jeles művésznője: Komáromy Gizi, aki egyike a vidék legjelesebb énekesnőinek, szerdán este tartja első fellépését a nagyváradai színpadon, amely alkalommal Luxemburg grófja kerül színre. A második fellépése Komáromy Gizinek esztendőnkön a Cigánybáróban lesz, amely bájos Strausz-operette bőséges alkalmat nyújt a kiváló művésznő értékes kvalitásainak érvényesítésére.

A Bájos ismeretlen kemutatója. A budapesti Király színház idei slágerei közül, amelyek valóságos lázba ejtették a közönséget, talán a legtartósabb sikert a „Bájos ismeretlen” aratta. Ez az operette, amelynek dallamai ott szállonganak minden éjjel a budapesti kávéházak villámfényes termeiben, visszhangoznak az utcán a maguk páratlan népszerűségükben.

Bérlők figyelmébe. Felkértnak a t. színházi bérlők, miszerint a már lejárt bérlőket a színház titkári hivatalában annál is inkább mielőbb megújítani sziveskedjék, mert a bérlők késedelmes megújítása, a bérlők használatában kellemetlen zavarokra adhatna okot.

NYILTTÉR.

Dr. Mayer László

városi főorvos
lakását

Szaniszló-utca 21. sz. alá
tette át.

Dr. DÉSI GÉZA

ügyvédi irodáját
Budapest, V.

Bathory-u. 5. sz. alá
helyezte.

* Egy nagy raktárhelyiség a Szacsavay utca 11. számú házában AZONNAL kiadó. Értesítést a Gazdasági és Iparbanknál.

Legujabb táviratok.

Az új görög kormány semleges politikája.

Budapest, nov. 8. (Saját tud.) A Magyar Távirati Irodának jelentik Athénból, Skuludisz az új görög miniszterelnök a Times levelezőjének kijelentette, hogy a kormánynak szándéka, hogy Görögország az antanttal szemben igen jóakaratu semlegességet tanúsítson.

Athéni politikai körök szerint a kamarát tíz napon belül elnapolják. Venizelosz hívei a megoldást helyeslik, ezzel elkerülhetik a kamara feloszlatását.

Angol seregek Bulgária ellen.

Budapest, november 8. (Saját tud.) Athénból jelentik: Két angol hadosztály elindult a bolgár hadsereg felé. — További csapat kontingensek rövidesen utánuk mennek.

Kitchener párisi utja.

Budapest, november 8. (Saját tud.) Londonból jelentik:

Kitchener Párisban rövid ideig időzött. Bryanddal és Joffrével a közeli keleti harcok események ügyeiről tanácskozott.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:

Dr. PAPP KAROLY.

7146—1915. eln. sz.

Pályázati hirdetmény.

Nagyvárad törvényhatósági joggal felruházott város törvényhatósági bizottságának 1903. évi július hó 9. én tartott ülésében 228—7470/1903. kgy. sz. alatt hozott véghatározata folytán a városi villa-nosműnek üzleti szabályzatára vonatkozólag alkotott s kormányhatóságilag is jóváhagyott szabályrendelet 8. § a alapján a villamosműhöz rendszerezített s jelen alkalommal üresedésbe jött

IGAZGATÓI ÁLLÁSRA

pályázatot hirdetek.

A városi villamosmű igazgatóját ideiglenes (1 évi) joghatállyal a felügyelő bizottság javaslatára a törvényhatóság által utólagosan jóváhagyandó szerződés mellett a polgármester alkalmazza.

Az alkalmazandó igazgató javadalmazása 6000 korona évi fizetésből, természetben szolgáltatandó lakásból, fűtés, világításból és jutalékból áll. — A jutalék évenként a felügyelő bizottság által megállapítandó tiszta jövedelem után százalékokban állapítatik meg.

Az egy évi próbaidő elteltével az igazgató végleges alkalmazása szerződés mellett történik; azon esetben, ha a város a próba idő alatt az igazgató alkalmazását megszüntetné, az ideiglenesen alkalmazott igazgató a várossal szemben semmi néven nevezendő igényrel fel nem léphet.

Erre az állásra okleveles gépészmérnökök és okleveles mérnökök pályázhatnak. — Az elektrotechnikában szerzett elméleti és gyakorlati ismereteiket tartoznak a pályázók okmányokkal igazolni. Kiváló szakbeli gyakorlattal rendelkező, főleg a géptechnikában és az elektronos világítási üzem vezetésében jártas pályázók előnyben részesülnek.

A pályázók a villamosmű üzleti szabályzatára vonatkozólag újból alkotandó szabályrendelet intézkedéseinek, az illetményektől eltekintve, magukat alávetni kötelesek.

Az igazgató óvadéka évi fizetésének megfelelő összeget tartozik a város pénztár

rába készpénzben, vagy óvadékképes érték-papírban elhelyezni.

Felhívom mindazokat, akik a fenti körülményre pályázni óhajtanak, hogy elméleti és gyakorlati képzéseikre vonatkozó okmányaikkal felszerelt kérvényeiket, a jutalékra vonatkozó igényeik megjelölésével, Nagyvárad város polgármesteri hivatalához legkésőbb f. évi november hó 20-ik napjának d. u. 5 órájáig annyival is inkább nyujtsák be, mivel az elkésztett beérkező, vagy hiányosan felszerelt kérvényeket figyelembe nem veszem.

Nagyvárad, 1915. október hó 25.

Rimler Károly
polgármester.

Cs. és Kir. Katonai Élelmezési Raktár Nagyvárad.

6296. szám.

Hirdetmény.

Fenti Élelmezési-Raktár veszbármily mennyiségű szénát és szalmát préselt állapotban.

A megvételre ajánlott szénának száraznak, eredeti színűnek, tisztának, minden iszaptól, portól vagy homoktól mentesnek kell lennie, továbbá szükséges, hogy a széna a jellegzetes szénaszaggal birjon.

Savanyu füvek, nád, moha és hasonló dolgok, valamint romlott, rossz szagu tételek belekeverése tilos.

A szalma szintén teljesen egészséges, rozsdá, liszt és mézharmatmentes, tehát száraz, tiszta por és iszapmentes legyen. Gazos, rossz szagu szalmának nem szabad előfordulnia.

A szállítást lehetőleg azonnal kell eszközölni, az átvétel Nagyvárad-Velence állomáson történik. Az árak métermázsánként szintén Nagyvárad-Velence állomáson értendők. Az ajánlatok az Élelmezési-Raktárnál Nagyváradon, Baross-utca 2. nyujtandók be, ahol mindennemű egyéb felvilágosítás bármikor készséggel megadatik.

Nagyvárad, 1915 november hó 3-án.

A cs. és kir. Katonai Élelmezési-Raktár Kezelő-bizottsága.

Bieleck, Olvashatlan,
Élelmező tiszt, Élelmező tiszt.

Nagyvárad város tanácsa katonai ügyosztálya.
32144—1915. sz.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur 13100—915 eln. sz. körrendelete értelmében közhírré teszem, hogy a Nagyváradon tartózkodó 1894, 1893, 1892, 1890, 1889, 1888, 1887, 1886, 1885, 1884, 1883, 1882, 1881, 1880, 1879 és 1878 évi születésű a népfelkeltési bemutató, illetőleg utóbemutató szemlén, valamint az ország egyes vidékein tartott pótszemlén megvizsgált és alkalmatlannak talált vagy alkalmatlanságuk miatt elbocsátott népfelkeltésre kötelezettek pótszemléje Nagyváradon 1915. évi november 19—27 napjain fog a Lázár Vilmos-utca 3 szám alatti sorozó helyiségében (régii öndöriskola) megtartani és pedig a következő sorrendben:

1915 évi november hó 19-én (pénteken) a nagyváradai illetőségű 1894, 1893, 1892, 1890, 1889 évi születésűek.

1915 évi november hó 20-án (szombaton) a nagyváradai illetőségű 1888, 1887, 1886, 1885, 1884 és 1883 évi születésűek.

1915 évi november hó 22-én (Hétfőn) a nagyváradai illetőségű 1882, 1881, 1880, 1879 és 1878 évi születésűek.

1915 évi november hó 23-án (kedden) az idegen illetőségű 1894, 1893 évi születésűek és az 1892 évi születésűek közül az A kezdőbetűtől M-ig bezárólag.

1915 évi november hó 24-én (szerdán) az idegen illetőségű 1892 évi születésűek az N. kezdőbetűtől Z-ig, az 1890, 1889 és 1888 évi születésűek.

1915 évi november hó 25-én (csütörtökön) az idegen illetőségű 1887, 1886 és 1885 évi születésűek.

1915 évi november hó 26-án (pénteken) az idegen illetőségű 1884, 1883, 1882 évi születésűek és az 1881 évi születésűek között K-ig.

1915 évi november hó 27-én (szombaton) az 1881 évi születésűek között L-től Z-ig; az 1880, 1879 és 1878 évi születésűek, valamint mindazon — bármely évfolyamba tartozó nagyváradai vagy idegen illetőségű azon népfelkeltésre kötelezettek, akik az eddig elrendelt népfelkeltési bemutató vagy utóbemutató szemlén, illetőleg pótszemlén megjelenni tartoztak volna, de ebbeli kötelezettségük még nem tettek eleget.

Felhívom ennél fogva fentebb említett évfolyamokhoz tartozó népfelkeltésre kötelezetteket, hogy a mindenkor reggel 8 órakor kezdődő pótszemlén a Lázár Vilmos-utca 3 sz. a. sorozó helyiségben tisztán és rendeztül tiszta öltözetben annál is inkább jelenjenek meg, mert a ki ezen behívási parancsnak nem tesz eleget, karhatalommal vezettetik elő s azonfelül a katonai behívás iránt tanúsított engedetlenség megbüntetéséről szóló 1890 évi XXI. t. c. 4. §-a értelmében 2 évig terjedhető börtönnel fog büntettetni.

A pótszemlén megjelenni tartozó népfelkeltésre kötelezettek a m. kir. honvédelmi miniszter ur 237602—1915 számú körrendelete értelmében a birtokukban levő s a népfelkeltési bemutatószemlére annak idején történt vezetteket igazoló népfelkeltési igazolványi lapokat (vörös cédula) a pótszemlére feltétlenül magukkal hozni s a szemle bizottságnak átadni tartoznak.

A pótszemlén megjelenni nem tartoznak:
1. A nyilvánvalóan alkalmatlanok, vagyis azok akik a következő fogyatkozások valamelyikében szenvednek: egyik láb vagy kéz hiánya, mindkét szem vaksága, siketnémesség, hülyeség, kimondott tébolyodottság, őrültség vagy gyengeelmélyűség;
2. Az egyéb elmebeteg valamint az eskórosok.

3. Akik annak idejében a sorozáskor tör-lendőknél osztályoztattak.

4. Akik felülvizsgálatuk alkalmával min-dennemű népfelkeltési szolgálatra alkalmatlannak

nyilvánítottak, akár élveznek rokkantsági nyug-díjat akár nem.

5. A hadsereg, illetőleg a honvédség nyil-vántartásában álló és rokkantsági nyugdíjjal ellátott egyének.

6. A kik a háboruban történt megsebesü-lésük folytán felülvizsgálat utján a tényleges szolgálatból elbocsátottak.

A rokkantsági nyugállományba helyezett eserdők közül azok, a kik felülvizsgálat utján nem osztályoztattak mindennemű népfelkeltési szolgálatra alkalmatlannak, valamint a sebesü-lési pótdíjjal ellátott összes egyének — kivéve a 6-ik pont alatt említetteket — a népfelke-lési bemutató pótszemlén megjelenni tartoznak.

Az 1—6. pont alatt említett egyéneknek a szemlén való megjelenés alól engedélyezett felmentését amennyiben ez az előző szemlén még nem igazoltatott, a pótszemlén igazolni kell, miért is az ily egyének az esetben, ha az összeírás alkalmával fogyatékoságukat, vagy a felmentésre jogcímelt adó minőségüket még nem igazolták volna s ezért a pótszemléhez behi-vási parancsot kaptak, ezen igazolást a pót-szemle napjáig megtenni el ne mulasszák s evégből jelentkezzenek a katonai ügyosztálynál.

A pótszemlén szintén nem tartoznak meg-jelenni egyáltalán bizonytalan időre fel vannak mentve a népfelkeltési tényleges szolgálat alól:

- a) a pénzügyőrségnél;
- b) a vasutaknál és azok műhelyeiben;
- c) a posta és távirtda intézetnél tartósan alkalmazottak;

d) a köszvénybánya munkásosztághoz tar-tozók;

e) a népfelkelő munkások gyanánt, vala-mint a hadiszolgálatokról szóló 1912 évi LXVIII. t. cz. 4. §-a alapján személyes hadi-szolgálatokra az összeírás előtt kiállított (behi-vott) egyének feltéve, hogy rendeltetésük foly-tán Nagyváradot már elhagyták és a bemutató pótszemléig vissza nem térnek;

f) a határrendőrségnél alkalmazottak (a szolgák kivételével).

g) azok akik a népfelkeltési tényleges szol-gálat alól már eddig névszerint felmentve voltak;

h) a bevett s a törvényesen elismert val-lás felekezetek felszentelt illetőleg felavatott (tényleg hivatásszerűen alkalmazott) lelkészei és papi jellegű tanárai;

i) a felhívott születési évfolyamba tartozó orvosok;

k) a nyugdíjas katonai és honvéd havi-díjasok.

Az a) b) c) d) és f) betűk alatt említett népfelkeltésre kötelezettek azt, hogy állandóan és hivatásszerűen vannak alkalmazva felettes hatóságuk igazgatóságuk stb. által szabálysze-rűen kiállított bizonyítvánnyal tartoznak igaz-olni még a pótszemle előtt a katonai ügyosz-tálynál.

Tájékoztató céljából megjegyzem, hogy az 1891, 1895, 1796, valamint az 1877, 1876, 1875, 1874 és 1873. évi születésű népfelke-ésre kötelezettek pótszemléje Nagyváradon, 1915. évi December hó 18., 20., 21. és 22. napjain fog megtartani, amelynek sorrendjére vonat-kozólag külön hirdetmény fog annak idején kiadatni.

Nagyvárad, 1915. november 5.

Eleméry Ferencz,
katonai ügyosztály tanácsnok.

* **Ingatlan eladás.** Nagytelek-utca 3. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutá-nyos áron azonnal eladó. Részletes főtételek meg tud-hatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hun-gária cipőgyár r.t.

x **Kiadó lakások.** Kossuth-utca 6. sz. alatt kétszobás lakás azonnal kiadó. — Kos-suth-utca 2. sz. házában két kétszobás lakás kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénz-tárnál.

x **Kiadó lakások.** Ősi-tér 14. szám alatt két fizethetőség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két fizethetőség azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári ta-karéknál.

23810—1915. szám.

Hirdetmény

a tengeri készletek bejelentése tárgyában.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hi-vatala a m. kir. ministerium 3511—1915 M. E. számú rendeletének 3. §-a alap-ján felhívja a város lakosságát, hogy a tengeri termékeiből azt a részt, amely saját házi és gazdasági szükségletüket meghaladja, közszükségleti célokra leendő átengedés céljából a rendőrkapitányi hi-vatalnál (Réz Bertalan tb. alkapitánynál, földszint 35 ajtó) jelen hirdetmény köz-zétételétől számított 15 nap alatt jelent-sék be.

Egyben figyelmezteti a város közön-ségét, hogy e hirdetményben foglalt meg-hagyásnak a kitűzött határidő alatt annál is inkább tegyen eleget, mivel mindazok akik a bejelentést elmulasztják, avagy készletüket elrejtik, kibégás miatt 2 hó-napig terjedhető elzárással és 600 koro-náig terjedhető pénzbüntetéssel sújthatók.

Nagyvárad, 1915. október 26.

Rendőrfőkapitány.

Nagyvárad város tanácsa katonai ügyosztálya

31419—1915 szám.

Hirdetmény.

A helybeli cs. és kir. kiegészítési kerü-leti parancsnokság 3918/1915 számú megke-resése alapján közhírré teszem, miszerint a m. kir. Rokkantügyi hivatal az eddig szerve-zett képző intézményeket a gyakorlati élet-pályák igényeinek megfelelően fokozatosan tovább fejleszteni óhajtván a folyó év őszén a budapesti állami felső építőiskolán rokkant építő ipari irodai alkalmazottak (tisztviselők) részére kellő számú jelentkezés esetére tan-folyam szervezése végett tervbe. Főcélja ezen tanfolyamnak építő mesteri és tervező építészeti és általában építő ipari irodák részére gyakorlott és technikai készségű olyan tisztviselőket képezni, akik az építési gyakorlatban műszaki munkákat ellenőrizni, felülbírálni képesek és mint iroda vezetők a cég tulajdonosokat irodai munkaközben helyet-tesíthetik. — A tanfolyamra a háboruban megsérült olyan egyének vehetők fel, akik legalább négy középiskolai előképzettséggel mellett az építési gyakorlatban (építőmesteri, építési, vagy esetleg vasbeton irodai) ered-ménnyel működtek és ez alapon a szüksé-ges műszaki előtanulmánnyal rendelkeznek. — Az öt hónapra terjedő tanfolyam a kö-vetkező tárgyakat fogja felölelni: 1. ipari rendszabályok, 2. építőipari írásmunkák, 3. az építési iroda műszaki és pénzügyi veze-tése, 4. az építés ellátása az irodából 5. építési szakrajz, 6. költségvetés, 7. költség-vetés és megrendelési irodai gyakorlatok, 8. gyakorlati számtan, 9. gyakorlati mértan, 10. gyorsírás, 11. gépirás. 12. sokszorosított eljárások. — A tanfolyamon a felvett hall-gatók tandíjmentességet fognak élvezni. — Mindazok tehát, akik a tanfolyamra felvé-tetni kívánnak, eziránt kérvényüket hala-déktalanul és közvetlenül a m. kir. Rok-kantügyi Hivatalhoz (Budapest, V. Ország-ház VII. kapu, III. bizottsági terem) címezve nyújtsák be.

Nagyvárad, 1915. október 28.

Eleméry Ferencz
katonai ügyosztály tanácsnok.